

PM – Naturmiljöbedömning

Ny förskola på fastigheten Söråker 15:1

Upprättad av: Stefan Grundström
Granskning: Sara Öhmark

Inledning och metod

PM:et är en beskrivning av naturmiljöområdet inkl en artskyddsbedömning avseende en planerad förskola ovanför befintlig skola i Söråker, se figur 1. Inventeringsområdet bygger på en skiss från AFRY som visar på planerad utformning av skolan inkl väganslutningar och kringliggande lekområden. Som underlag till bedömningarna har det gjorts ett fältbesök där naturområdet inventerats enligt Svensk Standard SS 199000:2014 Naturvärdesinventering (NVI) avseende biologisk mångfald (NVI). En NVI omfattar inte kartläggning och bedömning av andra ekosystemtjänster än biologisk mångfald. För datafångst i fält användes Ipad med applikationen ArcGIS Collector. Noggrannheten i geografisk positionering är vid goda förhållanden cirka 5 meter.

Naturvärdesinventeringen i det här uppdraget består av en förstudie och en fältinventering med detaljeringsgraden Medel. Detaljeringsgrad medel innebär att naturvärdesobjekt som är minst 0,1 ha stora alternativt linjeformade objekt som är minst 50 m långa och 0,5 m breda har eftersökts. Fältbesöket genomfördes under våren 2022 och en komplettering under hösten 2022, första veckan i maj och första veckan i november, vilket innebär vissa begränsningar för en del artgrupper som inte är möjliga att observera och således inte inkluderas i bedömningarna.

I bilaga 1 redovisas vad klassificering av naturvärden och stöd till bedömningar av biotopvärde, artvärde och naturvärde innebär enligt standarden.

Underlag

En NVI gjordes av Sweco för den norra delen av utredningsområdet våren 2018 i samband med att en annan alternativ lokaliserings för ny förskola utreddes. Förutom fältbesöket och den tidigare NVI:n har följande underlag använts för bedömningen av områdena:

- AFRY H-A Kempe, Skiss ny förskola – 2022-05-09
- Artportalen från SLU för perioden 2000 - 2022
- Ortofoton och historiska kartor över området, lantmateriet.se
- Skyddsklassat underlag avseende fridlyst art

Figur 1. Inventeringsområdet, på cirka 3,5 hektar, är inringat med grönt. Tre delområden som har bedömts hysa påtagliga naturvärden (klass 3) är inringade med orange färg och förekomsten av bergviol finns inom röd ring.

Allmän beskrivning av områdets naturmiljö

Inventeringsområdet på cirka 3,5 hektar består av ett öppet lekområde närmast skolan som successivt övergår i blandskog och ren lövskog längre norrut, se figur 2 och 3. På grund av att större delen av inventeringsområdet nyttjas intensivt är det vältrampat och där finns gott om stigar. Skogen är belägen på frisk kalkrik mark och är ganska ung men med en stor blandning av trädslag, gråal, hägg, asp, glasbjörk, sälg och gran. Det finns i stort sett ingen död ved i större delen av området. Floran är en blandning av högrörter, lågrörter och gräs med bland annat älggräs, midsommarblomster, smörblomma, rödblåra, vitsippa, blåsippa, tuvtåtel, vispstarr samt enstaka smånunneört. Vid fältbesöket våren 2022 noterades några fågelarter, bofink, björktrast och svartvit flugsnappare, men på grund av dåliga häckningsförutsättningar (få äldre träd och få buskområden samt omfattande störning under häckningsperioden) har ingen specifik fågelinventering utförts.

Bäcken hyser mycket vatten vid regnigare perioder och vid snösmältning men kan vara nästan torr under somrarna. Det finns inga källflöden till bäcken i form av sjöar och större myrområden, det är ytvatten och ytligt grundvatten som fyller på flödet. Bäcken är kulverterad och rätad på flera ställen både uppströms och nedströms. Bäcken är för liten för att vara klassificerad som en vattenförekomst enligt VISS. Även om bäcken har en hög grad av naturlighet längs den i denna utredning berörda sträckningen så har naturvärdet i bäcken bedömts vara visst (klass 4) beroende på den stora påverkan som finns längre nedströms och uppströms.

Inventeringsområdet saknar förutsättningar att utgöra livsmiljö eller viktig spridningsväg för mnemosynefjäril och arten har aldrig påträffats inom detta område. Olika alternativ för lokaliseringen av förskolan i Söråker har utretts och detta är troligen den bästa lokaliseringen som går att få till med avseende på påverkan på denna art. Det är få plantor av värdväxten smånunneört i området och den omfattande nuvarande störningen från skolverksamheten och friluftslivet innebär bland annat att eventuella puppor sannolikt trampas sönder under våren.

Sammanfattningsvis bedöms en stor del av området som planeras tas i anspråk ha låga till obetydliga naturvärden på grund av obetydliga biotop- och artvärden. Undantagen är två mindre skogsområden i sydöstra delen nära den planerade infarten till förskolan samt ett lite större lövskogsområde i norra delen vid bäcken, se figur 1. Dessa har bedömts hysa påtagliga naturvärden (klass 3).

Figur 2. Vy över inventeringsområdets nedre del närmast skolan mot nordväst.

Figur 3. Vy över inventeringsområdets mellersta del som består av halvöppen skog med vissa naturvärden.

Naturvärdesobjekt 1

Naturvärdesobjekt nr 1 är en gråaldunge på 0,2 ha med en hel del död ved och en för allundar typisk flora, se figur 4. Vitsippa, gullpudra, blåsippa, humleblomster, älggräs, nordisk stormhatt och brännnässla är vanliga arter. Enstaka smånunneört förekommer. Baserat på visst biotopvärde och påtagligt artvärde bedöms delområdet hysa påtagliga naturvärden (klass 3).

Naturvärdesobjekt 2 med fridlyst art

Naturvärdesobjekt nr 2 är en skogsdunge som domineras av asp, se figur 5, men det finns även hägg, björk och sälg. Delvis berg i dagen och en lågörtdominerad flora med mycket blåsippa, harsyra, gullris, och vispstarr. Baserat på visst biotopvärde och påtagligt artvärde bedöms delområdet hysa påtagliga naturvärden (klass 3).

Ett litet bestånd av bergviol *Viola collina* växer närmast stigen som går söder om aspdungen, se figur 6. Bergviol är bedömd som sårbar (VU) på den svenska rödlistan och fridlyst enligt Artskyddsförordningens 8 §. Det innebär att det är förbjudet att plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada exemplar av växterna.

Plantan är belägen precis i utkanten av det område som planeras bli infarten och avlämningsplatsen för förskolan baserat på den översiktliga skiss som gjorts av AFRY.

Om det finns risk att plantor av bergviol skadas vid exploateringen av området måste en dispens från förbudet i 8 § sökas hos länsstyrelsen. En dispens kan dock enbart sökas om det inte finns någon annan lämplig lösning och att dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

En rekommenderad åtgärd är att i ett tidigt skede snitsla och hägna in växtplatsen för bergviol så att all typ av exploatering, t ex upplag av schaktmassor eller terrängkörning, undviks.

Naturvärdesobjekt 3

Naturvärdesobjekt nr 1 är ett större gråaldominerat lövskogsområde, delvis länges med bäcken, se figur 8. Det är en hel del död ved och en för allundar typisk flora. Vitsippa, gullpudra, blåsippa, humleblomster, älggräs, nordisk stormhatt, skogsbräken, harsyra och kransmossa är vanliga arter. Smånunneört förekommer fläckvist. Baserat på visst biotopvärde och påtagligt artvärde bedöms delområdet hysa påtagliga naturvärden (klass 3).

Figur 4. Vy över gråallunden som utgör naturvärdesobjekt 1.

Figur 5. Vy över aspskogen som utgör naturvärdesobjekt 2.

Figur 6. Blommande bergviol i kanten av naturvärdesobjekt 2.

Figur 7. Vy över lövskogen som delvis omger bäcken i norra delen, lövskogen (naturvärdesobjekt 3) har bedömts hysa påtagligt naturvärde.